

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNIT

Mária Lešková

Od Adventu do Vianoc

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	Mgr. Mária Lešková
Kontakt na autora UZ:	ZŠ Ondavské Matiašovce 0905422745 maria.leskova@gmail.com
Názov:	Od Adventu do Vianoc
Rok vytvorenia:	2014
Oponentský posudok vypracoval:	PaedDr. Tatiana Lorincová
ISBN	978-80-565-0657-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

Advent	5
Ondrej.....	6
Barbora.....	7
Mikuláš.....	8
Lucia.....	9
Štedrý večer.....	10
Vianoce.....	11
1. scéna /Zvestovanie/	
2. scéna /Mária a Jozef/	
3. scéna /Pastieri/	
4. scéna /Traja králi/	
Legenda o Betlehemskej.....	16
O anjelikovi, ktorý pomohol Maruške.....	21
Pieseň „šťastie, zdravie...“	23
Koledníci.....	24
Vianočná rozprávka.....	27
Tichá noc, svätá noc.....	31
Vianočný pozdrav.....	32

Od Adventu do Vianoc

Advent

Znamená „príchod“. Traduje sa v trvaní štyroch týždňov pred Štedrým večerom.

**Ked' stojí hus
na Vianoce na blate,
na Jozefa bude
na ľade.**

Vianočný kalendár

27.11. – začína sa advent – čas očakávania narodenia Ježiška. Ked' máte doma adventný veniec, zapáľte si prvú zo štyroch sviečok.

4.12. – Barbora – ak máte záhradu, popros otecka, aby ti odrezal čerešňovú halúzku. Ked' ju dáš do vázy s vodou, na Vianoce ti rozkvitne.

13.12. – Lucia – nositeľka svetla. Ženy na dedinách sa zvyčajne zahalili bielou plachtou, namúčili si tvár a s husacím krídlom na ometanie pavučín „bielili“ steny príbytkov.

25.12. – Božie narodenie – narodenie Ježiška, Božieho syna

31.12. – Silvester –posledný deň roka. Čas poprosiť o prepáčenie tých, ktorým sme ublížili, a odpustiť tým, na ktorých sa hneváme. Neprenášajme staré hriechy do nového roka.

Ondrej

30.11.

Bol začínajúcim dňom vianočných príprav.

Sv. Ondrej bol považovaný za patróna neviest. Dievčatá si rôznymi „čarami“ veštili o vydaji.

V deň Ondreja bol na celom území Slovenska rozšírený prísny zákaz pradenia.

Pranostika:

„Ondrejský sneh žitiu nehovie“

„Ondrejský sneh, zje ražný chlieb.“

**„ Keď sú na Ondreja kvapky
na stromoch bude veľa ovocia“.**

Barbora

4. 12.

Na Barboru nesmela prísť do domu prvá žena. Ženy v ten deň nešili, nepriadli, nepárali. Na Barboru sa lámali halúzky z čerešne. Mali vykvitnúť do Vianoc. Ak vykvitlo veľa kvietkov mala panovať v rodine hojnosť, ale ak vykvitlo málo, alebo vôbec, mohli očakávať chudobné časy. Barborky rozdávali dobrým ľuďom sladkosti a zlým metličky.

Mikuláš

6.12.

Mikuláš sa narodil v 3. storočí. Bol biskupom. Pomáhal chudobným, ktorých obdarúval. Bol patrónom námorníkov, rybárov a prevozníkov. Deti si na Mikuláša poriadne vyčistili obuv s vierou, že im Mikuláš nadelí maškrtky. Typickú mikulášsku nádielku tvorili oriešky, jabĺčka, cukríky.

Ženy nešili, nepárali perie. Muži nesmeli ísť do hory, aby ich neprivalil strom, alebo iné nešťastie sa nestalo.

Lucia

13.12.

V deň Lucie vykonávali ľudia rôzne magicko-ochranné úkony, aby chránili seba a svoje príbytky pred zlými silami. Na večeru jedli cesnak, ktorým robili kríže na dverách domov a stajní. Aj obecní pastieri pred každým domom silným trúbením vyhánali bosorky. Obchôdzku ukončili na krížnych cestách, kde sa schádzali bosorky.

Večer sa ženy obliekli za Lucie- biela plachta, šatka a tvár zamúčiť, aby ich nikto nespoznal. Jedna Lucia niesla vedro s vápnom a druhá husacie krídlo. Symbolicky po domoch vymetali pavučiny a bielili steny. Lucie nesmeli prehovoriť, museli mlčať.

Lúboštné magické úkony nechýbali ani na Luciu. Napr. dievča si dalo do vody jablko a každý deň sa v nej umylo. Na štedrý deň si vzalo jablko do kostola. Cestou späť odhrýzalo z jablka a muža, ktorého prvého stretla mal byť len menom jej vyvolený. (Keď to bol ujo Tomáš, tak sa mala vydať za akéhosi Tomáša). Na Luciu sa robí aj množstvo iných zvykov.

Štedrý večer

24. 12.

Častokrát sa volal aj Dohviezdny večer. Mamy vstávali ako prvé, aby zamiesili na chlieb, koláče a pupáčky. Deťom sľúbili, že keď budú dobré a nebudú pýtať jest', večer uvidia zlaté prasiatko. V ten deň priniesol gazda do izby jedličku, ktorú deti ozdobovali orieškami, jabĺčkami a reťazami s farebných papierikov. Pred tým, ako sa rodina usadila k štedrej večeri, musel byť opatrený dobytok. Dostal i dobroty zo štedrovečerného stola. V izbe bolo všetko nachystané na najkrajšiu večeru v roku. Okolo nôh stola bola omotaná reťaz, aby bola rodina i v budúcnosti súdržná. Pod stôl naukladali slamu, aby bola v budúcom roku bohatá úroda.

Rodina začala modlitbou a poďakovaním Bohu za uplynulý rok. Na bielom obruse bolo bohato prestreté – koláče, ovocie, polievka, pupáčky, med, cesnak, oplátky. Každý región jedol inú polievku: šošovicovú, kapustnicu s hríbami, hríbovú, kyslú so sušenými slivkami, rybaciú...

Po štedrej večeri chodili koledníci. Bola to mládež z dediny, ktorá spievala koledy a vinšovala pod oknami. Prišla s radostnou zvesťou, že sa narodil Spasiteľ. Za odmenu dostávali koláče, ovocie, u bohatších aj groš.

Rozprávač : Sú Vianoce V izbe žiari vyzdobený stromček, pod ním sa objavia darčeky – prejavy lásky, zaznejú koledy, ľudom zmäkne výraz tváre a všetko naplňa zvláštny pokoj, v ktorom znejú slová evanjelia: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľudom dobrej vôle.“

Teraz je čas prežiť Vianoce nielen navonok, ale aj v srdci. Poďme sa teda pozrieť do Nazareta, kde sa začal naplňať prisľub vykúpenia, keď Mária povedala Bohu „Áno“.

1.SCÉNA

Anjel : Raduj sa Mária, milosti si plná, Pán je s Tebou!

Mária: Kto si? – Čo za pozdrav nesieš?

Anjel: Neboj sa Mária, našla si milosť u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu meno Ježiš. On bude veľký a bude sa volať Synom Najvyššieho.

Mária: Ale ako sa to stane?

Anjel: Duch Svätý zostúpi na Teba a moc Najvyššieho Ťa zatieni. A dieťa, ktoré počneš bude Božím Synom.

2.SCÉNA

Mária: Ach, ja už nevládzem!

Jozef: Neboj sa Mária! Veď Boh nie je starček, ktorý zabúda. On pamätá na prisľúbenia, ktoré dal svojmu ľudu. Určite nám dá silu, aby sme šťastne došli.

.....Mária, pozri, vidím Betlehem! Už to nie je ďaleko. Neboj sa, určite nás prijmu, veď Boh nás nikdy neopustí.

.....Šalom – pokoj vám, dobrí ľudia! Prosíme vás, prijmite nás do vášho domu, lebo Mária, moja manželka čaká dieťa!

Obyvateľ 1: Aha! Galilejčania! A máte dost' peňazí na zaplatenie nocľahu?

Jozef: Nemáme, ale keď je Boh u vás – prijmite nás!

Obyvateľ1: Ba čoby! Chod'te si hľadať iný príbytok a teraz odíďte od nás!

Jozef : Poď Mária, pôjdeme hľadať inde. /zaklopú na druhý dom/

Jozef: Šalom, dobrí ľudia, môžeme u vás prenocovať? Nemáme kde hlavu skloniť!

Obyvateľ2: My už máme obsadené, už tu niet miesta pre vás, skúste sa opýtať inde!

..... Ale viem o jednom mieste, kde sa môžete zložiť. Na okraji mesta je jaskyňa a v nej maštal'ka, teraz je prázdna. Tam choďte! Je tam starý oslík a vôl!

Jozef: Ďakujeme ti, nech ti Pán dobrom odplatí zato, že si nám poradil a ukázal cestu.

Rozprávač: **Za mestom v maštal'ke zázrak sa stal, malý Ježiško na zem zavítal.**
 V plienočkách je zabalený, na slame, na sene položený.

3.SCÉNA

Anjel: Ja som anjel, posol z neba, prišiel som vám oznámiť, že sa v meste Betleheme, Kristus Pán dnes narodil. Jasná Panna prečistá porodila nám Krista. Do jasiel' ho vložila, plienkami ho ovila, spí synáčku premilý, ty kvet krásny spanilý. Anjeli mu spievali, krásnym hlasom volali : Glória, glória, in excelsis Deo.

Fedor : Pochválené nech je meno Ježiš i Mária v týchto sviatočných dňoch.

Stacho: Boh daj šťastia milý bratku Fedore, už ťa dávno hľadám, tu po celom dvore.

Fedor: Že som sa dnes neskôr vrátil do domu, hej, bratku Stachu, nečuduj sa tomu. Bo čo som dnes videl, už viac neuvidím.

Stacho: Rozprávaj Fedore, čos videl takého, azda si tam videl draka nejakého?

Fedor: Ako som napojil stádo pri salaši, odišiel som s nimi, kde chodia pásť naši. Zrazu počujem silné hlasy po doline, mne od strachu dupkom stali vlasy. vybehnem na skaly, hľadím všetky strany a tu ľudí plné karavány.

Kubo: Nuž čože bratkovia, čo sa rozprávate a čo vy za tajnosť, tu vospolok máte?

Stacho: Fedor tu hovoril, že počul na ceste, že akýsi zápis, bude zajtra v meste.

Kubo: Tak je, vyšiel rozkaz od cisára daný, žeby všetok jeho ľud bol zapísaný.

Fedor: Čujte moji bratia, by sme si pospali a po dennej práci na pokoj sa dali. /všetci si poliehajú/

Stacho: / *klakne a modlí sa*/ Pane, hlas svoj dvíham ku trónu tvojmu, že si zas deň pridali ku životu môjmu.

Anjel : Glória, glória, in excelsis Deo ! Glória, glória, in excelsis Deo!

Stacho: Čis počul Fedore tie ľúbezné hlasy, čo sa ozývali len tu na salaši?

Fedor: Kto by teraz spieval o pravej polnoci, zlý duch ale nemá na nás žiadnej moci!

Stacho: Choď pozrieť Fedore, veď si ty dosť smelý! Prečo osvetlený je Betlehem celý?

Fedor : Čo sa deje v našej dedine?

Ach , aké prudké svetlo!

Kubo: Akoby slnko zasvietilo! Ale ako je to možné, veď je noc!

Anjel: Vstaňte hore, pastieri, bo na vašom majeri, narodil sa Mesiáš, ktorý spasí svet i vás!

Stacho: /vyskočí/ Či som nemal pravdu, môj bratku Fedore, že som v skutku počul spev na našom dvore?

Kubo: Pozrite, čo sa to belie pred nami, akýsi duch so svetlom a žiarami!

Anjel : Čo sa ma tak bojíte, čo trápíte seba, hľa veľkú radosť prinášam vám z neba. Bo sa vám narodil Vykupiteľ, oddávna čakaný , predrahý Spasiteľ. Sem, sem kresťania, k jasličkám Pána, sem pospiechajte!

..... Sem teda synkovia, pristúpte hneď k nemu, urobte poklonu a vzdajte česť jemu.

Fedor: Tisíckrát ťa vítam, Spasiteľ drahý, veď tu na salaši bol môj život blahý

Stacho: Víťaj nám, Ježiško, oddávna čakaný, čos prišiel svet spasit', od Boha poslaný.

Kubo: Tisíckrát ťa vítam, Ježiško premilý, ty si občerstvenie poklesnutej sily.

Pieseň : Pastieri, pastieri hore vstaňte.....

Kubo: A teraz poďme Ježiškovi dary obetovať.

Fedor: A ja Fedor svižný valach, ja ti obetujem takú jaterničku, čo sama vyskočí na panvičku.

Stacho: A ja Stacho, svižný valach, ja ti obetujem takú klobásu, čo sa štyria valasi do nej opášu.

Kubo : Ježiško, ja ti obetujem hrudku syra, aby ťa s ním chovala tvoja mať milá.

Fedor: Už sa od vás odberáme, kozy, ovce dojiť máme.

Pri Betlemskom salaši, kde bývajú valasi.

Stacho : Anča, Anča, srdce moje, keď ja umriem, všetko tvoje. Rukavice aj kapce, aj staré nohavice.

Kubo : Zbohom ostávajúce, dobre sa tu majte, všetci tu domáci i drahí rodáci, nech vás Boh požehná a dá vám spasenia.

Pieseň : Dobrý pastier sa narodil

4.SCÉNA

Spolu: My traja králi ideme k Vám, šťastia, zdravia prajeme Vám.

Šťastia, zdravia, dlhé léta, my sme prišli k vám zďaleka.

1.kráľ: Ďaleka je cesta naša do Betlehema, do salaša.

2.kráľ: A ty čierny, na tom zadu, nevysrkuj na nás bradu.

3.kráľ: A ja bradu vysrkujem, dobrý večer Vám vinšujem.

1. A prečo máš spálenú tvár, odkiaľ, že si kráľ Baltazár?

3. Ja som Arábie kráľ, mám od slnka spálenú tvár. U nás zima nikdy nie je, len slniečko horko hreje.

2. Dobrí ľudia, povedzte nám, či sa tu narodil Mesiáš?

Pastier : Veru tu. Tu leží v jasličkách na slame a volá sa Ježiš.

1. Putujeme zďaleka, aby sme ho videli a poklonili sa mu.

3. Priniesli sme mu aj svoje dary.

1. Prijmi, Ježiško, odo mňa zlato. Je to symbol moci a ty ju budeš mať nad srdcami ľudí.

2. Ja ti kladiem k nám kadidlo, lebo tvoj život bude svätý, preniknutý láskou k ľuďom.

3. Pre nich budeš veľa trpieť. A preto ti dávam ako dar myrhu – posvätný olej, aby ti ním potreli rany.

1. Ale tu nemôžete zostať, lebo kráľ Herodes Ježiška všade hľadá a chce ho zabiť.

Jozef : Nezostaneme tu, uchýlime sa v niektorom dome, ale keď dieťa a matka zosilnejú, odídeme.

1. Tak zostávajú v pokoji!

2. Sme šťastní, že sme videli Svetlo sveta, ktoré milióny neuvidia.

3. Zdraví tu zostaňte!

Odchádzajú.

Mária: Milé a vzácne sú tieto dary. Syn môj iste sa vám zavďačí. Dá vám sily, zdravia a po smrti krásu neba.

Zaspievajte Ježiškovi uspávkou, a potom sa poberieme spolu s ním domov.

Pieseň:Búvaj dieťa krásne.....

Rozprávač:

Hovoríme, že Ježiš sa rodí na Vianoce. V skutočnosti sa narodil iba raz, v Betleheme, ale potrebuje sa narodiť v mojom srdci. Keď ho dokážem objaviť v sebe, v každom človekovi, aj v tom, ktorý je mi nesympatický a nepríjemný, vtedy sa začínajú pre mňa Vianoce a On sa rodí vo mne.

Preto sa môže stať, že niekto zažije aj 20 alebo 50 krát Vianoce, ale Ježiš sa v ňom vôbec nenarodí. Presne tak, ako to bolo v tú noc v Betleheme. Kto neotvoril Jozefovi a Márii dvere svojho príbytku, pre toho, sa do jeho domu Boh nenast'ahoval.

Legenda o betlehemskej bačovi

Scéna: jasličky, Mária, Jozef,

/Postavy : rozprávač, Jozef, Mária, bača, zvieratka – ovce, pes/

Rozprávač:

1. Leží v jasliach Božie dieťa,
zvonka chladné hviezdy svietia;

Jozef takto uvažuje:

Jozef: Ježiškovi zima tu je.

2. Preto vyjde von a hľadá
po okolí, na záhrady;
v diaľke zbadá ohník horieť:

Idem k nemu, Jozef povie.

3. Pri ohni sa bača tmlí,
všetko mu je proti vôli.
Šľahá ovce, hreší ľudí,
nenávisť a hnev má v hrudi.

4. Ovce pri ňom v strachu driemu;
Jozef ide smelo k nemu.

Ide, kráča po ovečkách,
a hľa, pokoj je v ich očkách.

Bača:

Kto sa sem prísť odváži,
toho kyjom rozmrazím.

Rozprávač:

5. Bača hucká svojho psiska,
ba aj palicou ho stíska.
Pes sa vrtí, strachom chveje.
Čo sa v tejto noci deje?

Bača:

Čo je to za človeka,
že pes naňho nešteká,
ani ovca nebláčí,
keď ju k zemi pritlačí.

Rozprávač:

6. A tu bača kyjak schváti,
hodí, no ten svoj smer stratí,
od Jozefa bokom letí;
v bačovi sa zloba vznieti.

Bača:

Čo je to za človeka,
že pes naňho nešteká,
ani ovca nebláčí,
keď ju k zemi pritlačí.
Kyjak pred ním odskočí,
keď mu letí do očí.

Rozprávač:

1. A tak bača skôr sa bojí
človeka, čo pri ňom stojí.

Čo sa v tejto noci deje?
Je bez seba, bez nádeje

Jozef:

Prosím bača, pomôž matke,

Rozprávač:

2. povie Jozef slová krátke.

Jozef:

Daj nám trochu ohňa, dreva,
mojej prosbe sa nevzpieraj.
Potom získaš pokoj, lásku,
stratíš z očí zloby pásku.

Rozprávač:

3. Bača krúti hlavou, hľadí,
on, čo nikdy nepohladil
ani dieťa, ani zviera,
len strach mu dnes srdce zviera.

Bača:

Ber si teda, z ohniska,
však ti stápnu očiská,
ber si teplé uhlíky,
vezmi si ich do ruky.

Rozprávač:

4. A hľa, ďalšie prekvapenie,
až k plaču to baču ženie:
Jozef berie do rúk oheň,
a zásteru kladie podeň.

Bača:

Čo si ty za človeka,
pes na teba nešteká,

ani ovca nebl'ací,
keď je k zemi pritlačíš.
Kyj od teba odskočí,
čo ti letí do očí,
oheň teba nepáli,
ktože by ťa nechválil?

Rozprávač:

5. Pes sa skláňa, laby kladie
k nohám muža predivného
a ovečky, staré, mladé
nespúšťajú oči z neho.

6. Zdá sa, že vzduch hudbou dýcha,
nastupuje vláda ticha;
vláda dobra, lásky, mieru,
šťastný každý, kto má vieru;
srdcia čisté čujú hlasy,
že nastali časy spásy.

Jozef:

Pod'že, bača, so mnou pod',
nevýslovný zbadáš zrod,
spoznáš Pannu, Ježiša,
to je radosť najvyššia.
Boh sám z neba zostúpil,
aby všetkých vykúpil.
Jasom žiaria nebesia,
všetci ľudia, tešte sa.

Rozprávač:

1. Bača s úctou k jasliam padá,
odpustenie vrúcne žiada.
Boh vypočul jeho spoveď;
bača už má srdce nové.

K jaslíam kladie ovčiu vlnu,
dušu má už lásky plnú.

Všetci:

Podme všetci k Ježišovi
a budeme ľudia noví.
Radujte sa starí, mladí,
Ježiš na nás z jasiel' hľadí.

Matka Božia, Matka naša,
narodenie Mesiáša
Boží život nesie svetu;
máme radosť ozaj svätú.

Ježiš drahý, Ježiš milý,
pre teba len by sme žili;
veď ty si náš, priateľ detí:
daj, aby sme boli svätí.

O anjelikovi, ktorý pomohol Maruške

Postavy: Svätý Peter, anjel Gabriel, anjel Michaela, Maruška, Holena, mesiačik December, mesiačik Jún, ostatné mesiačiky (môže byť aj iný počet ako 12)

Michaela: Vianoce, Vianoce....(spieva a poskakuje)

Sv.Peter: Michaela, si neposlušná a neporiadna. Namiesto prípravy na sviatky a nácviku spevu na vianočný koncert, len sa skáčeš, blázniš sa a zabávaš. Veď je advent. Za trest pôjdeš na zem. Budeš tam robiť dobro, až kým ťa nezavolám späť. A s tebou pôjde dobrý anjel Gabriel, ktorý je na rozdiel od teba poriadny a poslušný, tak ako sa na anjela patrí.

Michaela: Ale ako sa to dobro robí?

Sv.Peter: Sleduj, pozoruj a sama uvidíš, čo sa vo svete deje. Ajhľ'a – tamto napr. Maruška , trápia ju, no ona je aj tak milá a veselá. No tak už leťte.

Gabriel: Aj ja už letím.

Maruška(veselo) Tralala, už som navarila, napiekla, upratala, dreva i vody nanosila a práce mám stále dosť, veď sa blížia Vianoce. Aj vy máte toľko práce pred Vianocami? Ale aj tak, na Vianoce sa teším, len macoche a Holene sa stále niečo na mne nepáči. Ale ja ich mám aj tak rada.

Macocha: Maruša!

Maruška: Áno, mamička.

Macocha: Čo tu tak podaromnici stváraš?

Maruška: Všetko, čo ste mi prikázali, mamka.

Macocha: Naozaj? Aj vody si nanosila? Aj si upratala?

Maruška: Áno mamka, aj som navarila a upratala.

Macocha: No, no, no ukáž? No dobre, ale napadol nový sneh a dvor treba pozametat', aby si Holenôčka nôžku nezlomila. No choď, do roboty!...Holenka, Holenôčka.

Holena: No čo je, čo chceš.

Macocha: Prepáč Holenka, že som ťa zobudila, ja viem musíš si oddýchnuť, aby si bola pekná a aby si ťa všimol bohatý ženích.....Rozmýšľam, ako je to možné! Maruša stále robí, skoro ani nespáva a pritom je stále krajšia. Musíme sa jej nejako zbaviť. Čo myslíš, Holenôčka.

Holena: Rozmýšľam, rozmýšľam a už to mám. Práve som dostala chuť na jahody ,tak nech ich prinesie.

Macocha: Čo si sa ty zbláznila? Veď je zima, sneh, mráz a fujavica.

Holena: No a čo, veď sa jej chceme zbaviť, či nie?

Macocha: Vieš, čo, máš pravdu.....Marušááá.

Maruška: Áno, mamka.

Macocha: Holenôčka dostala chuť na jahody. Chod' do lesa a prines ich.

Maruška: Ale mamička, veď je mráz a v decembri jahody nerastú.

Macocha: Žiadne ale, jahody prinesieš, inak sa mi ani na oči neukazuj. Pod' Holenka (odídu nabok)

Maruška: Tak dobre. *(vzdychá)* Ach, čo si ja len počnem, je mi zima a nikde ani vtáčika, letáčika. Ale aha, tamto je nejaké svetielko, idem sa pozrieť bližšie.

Mesiačikovia: Blížia sa už Vianoce, tralalalala. Už sa všetci tešíme, tralalalala. Stromček si postavíme, tralalalala, na trón si zasadneme, tralalalala. *(spievajú si)*

Maruška: Dobrý večer vinšujem a vy ste kto?

December: Vraj po jahody. Čo si sa s koňom zrazila?! Veď je december. Kde by sa nabrali jahody?

Maruška: Ja viem, ale poslali ma macocha s Holenou, vraj dostali chuť na jahody.

December: Tie sú veľmi zlé. Neboj sa, Maruška, pomôžeme ti, však bratia?

Mesiačikovia: Áno, pomôžeme.

December: Brat jún, zasadni na trón.

Jún: Mocnosti neba i zeme pomôžte.... *(Mesiace vstanú a fúkajú, jún sa v strede krúti)*

A teraz rýchlo zbieraj, Maruška, kúzlo bude trvať len chvíľu.

Maruška: Ďakujem vám, mesiačikovia a dobre sa tu mávajte. *(veselo kráča domov, zaklope na dvere)*

Macocha: Kto je?

Maruška: To som ja, Maruška.

Macocha: To nie je možné, a ty čo tu robíš? Vari máš jahody?

Maruška: Tu sú.

Macocha: Ty si asi čarodejnica, odkiaľ ich máš?

Maruška: Nazbierala som ich v lese.

Holena: A prečo tak málo? Ty si ich určite po ceste zjedla. Mamo, keď našla jahody Maruša, poďme si ich aj my.

Macocha: Veru poďme. Teplo sa oblečieme, zoberieme zásoby a poďme.Aha, tam je svetlo. A vy ste kto?

Mesiačikovia: My sme 12 mesiačikovia. Dobrý večer vám.

Holena: Komu dobrý, komu zlý, dávaj jahody.

December: No, hneď dostanete, čo si zaslúžite. Mocnosti neba a zeme, príď fujavica, sneh a mráz.*(mesiace sa postavia a fúkajú. Obe sa krútia a kvília, až odpadnú ,mesiace odídu na kraje)*

Maruška: *(príde)* Mamička, Holenka, toto som nechcela. Aj keď ste boli na mňa zlé, ja vás mám rada. Bože, pomôž im.

(Bijú zvony)..

Anjel Gabriel: Pod' Michaela , teraz je tvoja chvíľa.

Michaela: Hurá, teraz to príde.*(teší sa, že môže zasiahnuť, potom sa otočí k Maruške)*

.....Neplač, Maruška, ale veď ony boli na teba zlé a ty im chceš pomôcť. Ja som vianočný anjel Michaela a koniec rozprávky môžem zmeniť, ale nebude to ľahké. Treba k tomu vianočné piesne a básne, len tak ich moje kúzlo oslobodí.

Maruška: A ja si na pomoc zavolám deti. Pomôžete, deti?

Deti: Áno, poďme na to.

/Holena, macocha sa stiahnu na okraj a nastupujú koledníci./

Pieseň :

ŠŤASTIE, ZDRAVIE

1. Šťastie zdravie, pokoj svätý, vinšujeme vám,
či ste starí, lebo deti, nezáleží nám.
Zďaleka mi ideme, novinu vám nesieme,
čo sa stalo dnešnej noci v meste Betléme.
2. Narodil sa chlapček malý, posielal nás k vám,
aby ste mu niečo dali, zaniest' mu to mám.
Chlebík ten už nechce brať, bo ho nakrmila mať,
radšej dolár ako dukát, ráčte mu poslať.
3. Prosím pekne, odbavte nás, nielo času stáť,
veď nám treba do Betléma, ísť ho kolísať.
On je veľmi bohatý, všetko štedro odplatí,
uložte si k nemu poklad, tam sa nestratí.

Koledníci

1. Pokoj tomuto domu a všetkým, čo v ňom bývajú. Nesieme vám Dobrú novinu. Dnes sa nám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ Kristus Pán.
2. Prišli ku vám koledníci, piesne, vinše darovať, otvárajte dvere srdca, nebudete ľutovať.
3. Vstupujeme do príbytku vášho ako anjeli k pastierom betlemským, keď v noci strážili svoje stádo. Zvestujeme Vám radostnú novinu : Dnes sa nám narodil Spasiteľ, Kristus Pán!
Tomuto domu buď požehnanie, nech vám ho udelí Diet'a narodené.

4. Neďaleko Betlehema v chladných jasliach leží,
my ho už poznáme, je to náš Ježiš.
Jozef ho kolembá, Mária mu spieva,
anjeli zletujú zo samého neba.

5. Vitaj, drahý Ježiško, vitaj medzi nami.
Odvtedy, čo si prišiel tu, svet je požehnaný.

Pokoj pravý núkaš ľuďom dobrej vôle,
cestu nám ukazuješ, dávaš milosti svoje.

6. V jasličkách Ježiško taký je malý
a predsa jemu sa klaňali králi.
Taký chudobný v jasličkách drieme,
a predsa on je Pán neba i zeme.
Králi diet'a hľadali, aby ho privítali.

K nohám zložili vzácne veci, urobme tak aj my všetci.

Podťe, milé detičky, nachystajte pesničky.

Ježiška osláviť, vrúcne ho pozdraviť.

Nech to čuje celý svet, že ho radi máme,
jemu srdcia, životy, vďačne odovzdáme.

My sme ešte maličkí, a skoro nič nevieme,
prijmi naše básničky, vďačne ti ich dávame.

Pastierikovia doniesli Ježiškovi svoje dary.

Jeden mliečko, druhý syr a iný zase ovečku.

A čo my, deti, donesieme Božiemu diet'atku?

Ježiško maličký, čože ti dám?
Ťažko mi vyberať, keď málo mám.
Srdce ti darujem, láska je v ňom,
dávam ti zo srdca celý náš dom.

Ja, maličká, Jezuliatku šepkám do uška: Ježiško ja ťa milujem, obrázok ti
namaľujem.

V ňom krásne detské srdiečko, čo žiari láskou ako slniečko. Maľujem ti ho, lebo ťa ľúbim. A
mám ťa radšej ako zlatko, ty naše krásne Jezuliatko.

Čo koho do toho, že Ježiška ľúbim,
keď pôjdem do mesta, cukríky mu kúpim.

Cukríky, jabĺčka, to je pre Ježiška,
aby sa potešil, v tých malých jasličkách.

Dieťaťko v Betleme, Ježiško maličký,
za tebou ideme, čuj naše prosbičky.

Zašli požehnanie i do nášho domu,
aby sme pomôcť mohli, v biede hocikomu.

Daj nám zdravia, sily, do učenia chuti,
srdce rodičov, nech sa nezarmúti.

A ja malý žiačik, spievam ako vtáčik.
Spievam, prespevujem, Bohu sa radujem.
V tej matiašovskej škole, ver je tam veselo,
tam žiaci spievajú, Pána Krista vítajú.

Vítam ho ja vítam, peniažtek si pýtam,
peniažtek mi dajte, zbohom ostávajúte

A ja malý neveľký, ulejce mi pálenky.

Sebe jeden a mne dva, naj vás Pán Boh požehná.

My sme malí vinšovníci,

vinšujeme vám,

nech sa splnia túžby detí, oteckov i mám.

No a ešte nech sme zdraví celý dlhý rok,
to vám veru vinšujeme všetci vspolok.

Rozprávač: Otvárame dvere chrámu, otvárame ich tíško,
aby sa nám nezobudil narodený Ježiško.
Zaspievajme Ježiškovi, pieseň tichú, maličkú,
pozdravíme synáčika, aj presvätú Matičku.

Pieseň: Kedy jasna hvizda...

(zvuk zvonov)

Aha, Maruška, Holena a macocha sa prebrali.

Macocha (*na kolená*): Maruška, odpusť, boli sme na teba zlé, už také nikdy nechceme byť.

Holena: Odpusť, sestrička.

Maruška: Odpúšťam vám, veď sú Vianoce, kedy si všetci ľudia odpúšťajú.

Anjel Michaela: A mne sa podaril dobrý skutok, však Gabriel? ...Svätý Peter, Svätý Petéér.
Môže byť?

Sv. Peter: Milá Michaela. Priniesla si vianočnú radosť, dvere v nebi sú ti opäť otvorené.....A
teraz , milí moji, sa naozaj môžu začať Vianoce.

(Spoločne zaspievaná vianočná pieseň)

Prajeme vám šťastné a veselé Vianoce.

Vianočná rozprávka

Pieseň – Tri oriešky – Bartošová, prichádza Popoluška

Popoluška: Tri oriešky. Počuli ste o tom? Na to, aby som bola šťastná, mi stačili tri oriešky.
A... Splnil sa mi môj najkrajší, najväčší sen...

zvuky vetra, prichádza Vietor a Meluzínka

Vietor: Ahoj, Popoluška, o čom to tu hovoríš?

Meluzínka: Ahoj, o čom sníváš?

Popoluška: Ahoj, Vetrík, ahoj, Meluzínka! Vďaka orieškom som našla šťastie. Ale – odkiaľ ste prileteli?

Vietor: Trošku sme nazreli dolu, do dediny, medzi ľudí

Meluzínka: A aj medzi zvieratká.

Popoluška: Čo sa tam robí, čo je tam nové?

Vietor: Všetci sa chystajú na Vianoce.

Popoluška: Mám rada Vianoce.

Meluzínka: Aj ja, sú plné prekvapení...

Popoluška: ...lásky...

Meluzínka: ...splnených želaní...

Vietor: ...a dobrých skutkov.

Popoluška: Veľmi by som si priała, aby boli zvieratká i ľudia na Zemi šťastní. Ako to urobíme?

Vietor: Premýšľaj, môžeš to urobiť.

Popoluška: Ale ako? ... /*premyšľa*/ Už to mám!!!
Orieškov zázračných mám košík plný

rozhodím ich letom – svetom,
nech oriešok pranie splní
zvieratkám i ľuďom s dobrým srdcom.

Vietor: A my ti s tým pomôžeme.

Meluzínka: Kto oriešok otvorí,
prenesie sa cez hory,

Vietor: ponad moria, snežné stráně
a dozvie sa nečakane,

Meluzínka: čo oriešok skrýva na dne...

/zvuk vetra, ... Prichádzajú zvieratká, melódia – Vianoce, Vianoce, bez spevu. Po skončení začína Vetrík a Meluzínka, ppočas hovoru sa postaví jasličky, Mária, Jozef, prípadne sa naznačí jaskynka – maštal'ka/

Vietor: Pokraj lesa stará jedľa kaplnôčku tiení, na svätú noc kaplnka sa na maštal'ku zmení.

Meluzínka: O polnoci dejú sa tu prapodivné veci: na obraze betlehemskej ožijú priam všetci.

Vietor: Zvieratká, kamaráti, počuli ste tú novinu?
..... Veru nie.

Meluzínka: Nie? To je neslýchané! Vy ste nepočuli, že sa dnes v noci na oblohe objaví hviezda?

..... Kdeže som to mal počuť?

..... Ja som počul, a ešte aj to, že sa dnes v noci plnia želania.

..... Komu?

..... Aj nám?

..... Aj mne?

Vietor: Každému, kto má dobré srdiečko.

..... Aha! Oriešok!!

..... Ukáž mi ho!

Veverička: Mňam, To je pochúťka, daj mi ho, ja ho zjem!

..... A tu je ešte jeden!!!

..... Možno ich je tu aj viacej.

/hľadajú.../

..... Máááám!!!
..... To je ako v rozprávke!
..... A možno nám splnia aj nejaké želania!
..... No, neviem, neviem...
..... Otvoríme ich? Čo poviete, deti?
..... Veverička, otvor prvý!
..... Ale čo si budeme želať?

Zajo – Fúzačik: Ja by som si želať ... obrovskú kapustičku.

Zajo – Ušiačik: Čoby! Radšej mrkvičku, tá je sladšia!

Maco – Brumko: Ja... sladký medík.

Veverička: Ja oriešky...

..... Ja sušené hríbiky...

Vietor: Rozmýšľajte, jedla máte v kŕmitkách dost! Čo keby ste si želali, ... krásne, zasnežené Vianoce.

..... Áno! Nech napadne sniežik!!!

..... Všade bude veselo!

..... Aj deti budú mať radosť...

.... a budú šťastné!

..... A aj my...

všetci: Želajme si!!! /*zažmúria oči, spievajú pieseň – Vianoce, Vianoce, sviatky vzácne, padaj sniežik, veď bielo je krásne. Na domček, záhradu, pre radosť, náladu. A vianočná pieseň nech ticho znie.*/

(môžu byť aj iné piesne o zime - Padá, padá mäkká vločka..., Ak keď hviezda fujavica, ...)

..... Funguje to!

..... Vyskúšajme druhý oriešok!

..... Aké bude druhé želanie?

..... Želajme si...

..... Želajme si...

Meluzínka: Počkajte! Nemyslite len na seba! A čo deti, na tie ste zabudli?

Vietor: Aj ony majú svoje tajné želania. Čo by si deti želali na Vianoce?

deti: darčeky

..... dobré známky

..... dobrých kamarátov

..... lásku
..... aby ich mali radi v škole učitelia,
..... i doma rodičia.

Vietor: Naozaj im dáte toto želanie?

..... Áno

..... áno.

Meluzínka: Skúsme si to zaželať za nich.../*sústredia sa, prosia*/

..... Pane, ktorý si na nebi, zachovaj všetkým deťom mamy...

..... nech ako cesto na chlebík im rastú v teple pod rukami.

..... Zachovaj deťom otecka na každý deň, nie iba včera,

..... bez otecka je ovečka zatúlaná a bez pastiera.

..... Zachovaj nám ich obidvoch, veď dve rúčky od teba máme.

..... Dve rúčky deťom stvoril Boh: pre ocka jednu, druhú mame.

/melódia Vianoce, Vianoce...- na flaute/

..... Aha! Hviezda! */všetci sa obzerajú/*

Vietor: Na maštal'ku hviezda zlietla, v lese tíško sneží.

Aha! Ku maštal'ke bielym poľom všetko tvorstvo beží.

..... Poďme aj my!

/idú a spievajú:; Koledníci idú a spievajú,

prídu k nám veselo, šťastie sprajú.

Spievajme tiež s nimi vianočné pesničky,

nech naše detičky radosť majú./

Maco: Ja idem do maštal'ky prvý, s medíkom.

Veverička: Ja Ježiškovi podarujem oriešky...

Zajo F: Ja mrkvičku.

Zajo – U: Ja kapustičku...

/postupne si sadajú k jasličkám/

..... Cítite, ako nám je tu dobre?

..... Ešte máme jeden oriešok:

..... Zaželajme si všetci vospolok.

..... Môžem ja?

..... Želaj si, želaj!

..... Tak ako za oblokom sniežik padá,

nech na váš stôl šťastie sadá.

.....Zabudnite na bôle a starosti,
prežite Vianoce v láske a radosti.
..... A hlavne nech pokoj, láska vládne svetom,
..... Želáme **vám** všetkým, dospelým i deťom.

Tichá noc, svätá noc...

**Tichá noc, svätá noc.
Všetko spí. Všetko sní.
Sám len svätý bdie dôverný pár.
Stráži dieťaťatko, nebeský dar.
Sladký Ježiško spí, sní.
Nebesky tíško spí, sní.**

Vianočný pozdrav

Potrebuje:

- baliaci papier
- nožnice
- lepidlo

- výkres A5
- pravítko

Postup:

1. Z baliaceho papiera si vystrihneme tri štvorce s rozmermi: 5cm, 6cm a 7 cm
2. Preložíme ich po uhlopriečkach a stranách
3. Štvorce zložíme do trojuholníkov
4. Prehneme prednú časť z oboch strán
5. Vzniknuté tvary nalepíme na menší výkres-pozdrav
6. Dopíšeme text

Potrebuje: baliaci papier, nožnice, výkres, lepidlo a pravítko

1. Z baliaceho papiera si vystrihneme tri štvorce s rozmermi: 5cm, 6cm a 7 cm

2. Preložíme ich po uhlopriečkach a stranách

3. Štvorce zložíme do trojuholníkov

4. Prehneme prednú časť z oboch strán

5. Vzniknuté tvary nalepíme na menší výkres-pozdrav.

6. Dolepíme hviezdičku a dopíšeme text

Tento pozdrav som našla na nete, avšak sama som musela prísť na postup.
Obrázky z netu:

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

http://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=199539

http://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=179470

http://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=206771

http://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=179198

<http://obrazky.vychytane.sk/p/3591/vianocne-darceky.html>

http://www.zborovna.sk/kniznica.php?action=show_version&id=30262